

บทที่ 5

บทสรุป

5.1 สรุปผลการศึกษา

เนื่องจากปัจจุบันธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไทยกำลังเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมทางการเงิน และจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปนั่นเองส่งผลให้การแข่งขันของธนาคารพาณิชย์ไทยทวีความรุนแรงขึ้น ดังจะเห็นได้จากการประกาศใช้แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินไทย ในปี 2547 ที่ผลักดันให้มีการจัดตั้งธนาคารพาณิชย์(รพ.) รายใหม่และธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย(รย.) เป็นผลให้จำนวนผู้แข่งขันที่สามารถทำธุรกิจอย่างครอบคลุมและมีศักยภาพในการแข่งขันกับธนาคารพาณิชย์รายเดิมเพิ่มขึ้น อีกทั้งการแข่งขันกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจและสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ซึ่งปัจจุบันมีบทบาทเพิ่มขึ้น การแข่งขันที่สูงขึ้นทำให้ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งต่างต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การดำเนินงานทั้งในเรื่องการบริหารต้นทุนและการบริหารตลาดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อที่จะสามารถครองส่วนแบ่งตลาดและสามารถอยู่รอดได้ และจากวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2540 ที่ผ่านมา ส่วนหนึ่งของสาเหตุที่ทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินดังกล่าว คือ ความไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารเงินและการบริหารต้นทุน ส่งผลทำให้สถาบันการเงินหลายแห่งต้องควบรวมกิจการ บางแห่งต้องถูกยึดกิจการมาเป็นของรัฐและบางแห่งต้องปิดกิจการไป ดังนั้นจะเห็นว่าการบริหารต้นทุนจึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่ธนาคารพาณิชย์ควรตระหนักถึงและบริหารให้มีประสิทธิภาพ เพราะไม่เช่นนั้นอาจส่งผลกระทบและสร้างปัญหาต่อการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ได้

งานศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนธนาคารพาณิชย์ไทย และเพื่อศึกษาการประหยัดจากขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทย ในการศึกษาสมการต้นทุนการผลิตได้ใช้แบบจำลอง Cobb-Douglas Cost Function และใช้วิธีประมาณค่าแบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) โดยประมาณค่าแบบผลกระทบบคงที่ (Fixed Effect) ภายใต้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Panel Data

ผลการศึกษาพบว่าธนาคารพาณิชย์ไทยอยู่ในช่วงการประหยัดจากขนาด โดยพบว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีการประหยัดจากขนาดมากที่สุด ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรผลผลิต

(α_1) ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.242 ซึ่งธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กประกอบด้วย ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน) และธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด(ไทย) จำกัด (มหาชน) รองลงมา ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่และธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรผลผลิต (α_1) เท่ากับ 0.290 และ 0.585 ตามลำดับ แสดงว่าเมื่อมีการขยายการให้บริการหรือเพิ่มผลผลิตในสัดส่วนที่เท่ากัน จะทำให้ต้นทุนของธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กเพิ่มขึ้นน้อยกว่าต้นทุนของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่และธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางที่เพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การประหยัดจากขนาดของธนาคารพาณิชย์ที่เปิดใหม่พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเกิดจากข้อมูลในกลุ่มนี้มีไม่เพียงพอ

สำหรับผลการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์ของราคาปัจจัยการผลิตที่มีผลต่อต้นทุนพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราดอกเบี้ย (β_1) ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง และธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็ก พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าเท่ากับ 0.573 , 0.510 และ 0.425 ตามลำดับ กล่าวคือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝาก เพิ่มขึ้นจะทำให้ต้นทุนรวมเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่น้อยกว่า ในขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราค่าจ้างพนักงาน (β_2) พบเพียงธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่เท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนธนาคารพาณิชย์ไทย ในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.2.1 จากการศึกษาพบว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรผลผลิต (α_1) และ ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราดอกเบี้ย (β_1) น้อยที่สุด แสดงว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีการประหยัดจากขนาด(Economies of Scale) มากที่สุด อาจสืบเนื่องมาจากธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีการบริหารงานที่มีความคล่องตัว และเมื่อวิเคราะห์โครงสร้างผู้ถือหุ้นพบว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีสัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติสูง ทำให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำได้ง่าย อีกทั้งมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินงาน จึงทำให้ธนาคารพาณิชย์ขนาดเล็กมีความได้เปรียบในการบริหารต้นทุน ดังนั้นการที่แต่ละธนาคารพยายามที่จะขยายขนาดของธนาคารเพื่อให้คุ้มค่านั้น จึงอาจจะทำให้มีต้นทุนสูงขึ้นเป็นสัดส่วนตามไปด้วย

5.2.2 การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาสมการต้นทุน โดยใช้แบบจำลอง Cobb-Douglas Cost Function ซึ่งค่อนข้างมีข้อจำกัดในด้านความยืดหยุ่นของปัจจัยการทดแทนกันซึ่งมีค่าเท่ากับ 1 และการใช้ตัวแปรอิสระหลายๆ ตัวในการทำการศึกษา ซึ่งต่างจากการศึกษา โดยใช้แบบจำลอง Translog Cost Function ที่สามารถหาการประหยัดจากขนาด และการประหยัดจากการขยายขอบเขตได้ดีกว่า และในครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้ทำการศึกษาในเรื่องต้นทุนค่าเสียโอกาส เช่น เงินสำรองส่วนเกิน (Reserve) ที่ธนาคารพาณิชย์ดำรงไว้เกินกว่ากฎหมายกำหนด ซึ่งหากธนาคารพาณิชย์นำเงินดังกล่าวมาปล่อยสินเชื่อก็จะได้ผลตอบแทนกลับมา ดังนั้นจึงถือว่าเงินสำรองส่วนเกิน (Reserve) เป็นต้นทุนค่าเสียโอกาสของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งในทางเศรษฐศาสตร์ถือว่าต้นทุนค่าเสียโอกาสเป็นต้นทุนของกิจการด้วย ซึ่งหากมีการศึกษาในอนาคต ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าว

5.2.3 การศึกษาในครั้งนี้ได้จัดกลุ่มธนาคารตามเกณฑ์สินทรัพย์รวมของธนาคาร หากมีการศึกษาในอนาคตควรมีการจัดกลุ่มธนาคารในรูปแบบอื่น เช่น จัดกลุ่มตามผลประกอบการ หรือจัดกลุ่มเป็นธนาคารของรัฐ และธนาคารเอกชน แทนการจัดกลุ่มตามเกณฑ์สินทรัพย์รวม